BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
MINISTRY OF HEALTH

Broj: 13/1-37-317-4/18
Tuzla, 30.07.2018. godine

03. 08. 2018
01-3738-68/18

JZU UKC Tuzla
ZZO TK
n/r direktora

Predmet: Operativni program - niskomolekularni heparin za 2018. godinu, dostavlja se.

Poštovani,

Odlukama broj: 13/1-37-317/18 od 15.01.2018. godine i broj: 13/1-37-317-1/18 od 24.04.2018. godine, odobreni su Operativni programi i doktrinarni pristupi za lijekove koji su utvrđeni Programom lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove, a koji će se realizirati na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona u 2018. godini. Zadnji dodani lijekovi u Operativni program su: 27. Enoksaparin i 28. Reviparin.

U prilogu vam, na osnovu prijedloga stručnog mišljenja sa JZU UKC Tuzla, dostavljamo ***dopunu doktrinarnog pristupa*** *(dostavljenog 29.05.2018. godine br: 13/1-37-317-3/18)*, za navedene lijekove, odnosno dopunu za Operativni program - niskomolekularni heparin, kao dodatnu, po kojoj treba postupati, kako bi pacijenti sa navedenim indikacijama i potrebnom medicinskom dokumentacijom mogli ostvariti pravo na lijekove.

S Poštovanjem,

MINISTAR

mr. med. Bahrudin Hadžiefendić

Dostavljeno:
1x naslovu
1x a/a

Ulica Rudarska 72.; 75000 Tuzla tel. 035/369-419, fax: 369-420
www.vladatk.kim.ba

Kriteriji za upućivanje pacijentice na Konzilij

1. Stečena trombofilija obuhvata i antifosfolipidni sindrom i podrazumjeva prisustvo kliničkih kriterija kombiniran sa perzistentnim prisustvom laboratorijskih poremećaja:

- Lupus antikoagulant, antikardiolipinska antitijela ili antitijela na beta 2 glikoprotein I (Miyakis i sar., 2006; de Groot and Meijers, 2011).

Klinički kriteriji obuhvataju vensku ili arterijsku trombozu, ili poremećaj trudnoće definisan kao ≥2 neobjašnjivih konsekutivnih gubitaka trudnoće prije 10 gestacione nedjelje, ≥ 1 neobjašnjivih intrauterinih smrti nakon 20 gestacione nedjelje ili ≥ 1 prijevremeni porođaj prije 34 gestacione nedjelje zbog eklampsije, teške preeklampsije ili placentarne insuficijencije (Miyakis i sar., 2006).

2. Nasljedna trombofilija podrazumjeva deficijenciju prirodnih antikoagulantnih proteina: antitrombin, protein C, protein S ili genska mutacija faktora koagulacije Va (dovodi do rezistencije prema aktiviranom proteinu C, faktor V Leiden), mutacija protrombina (protrombin G20210A mutacija) i polimorfizam na poziciji 677 na genu za metilfolat reduktazu (MTHFR) - homozigotna forma uz prisustvo navedenih kliničkih kriterija (≥2 neobjašnjiva konsekutivna gubitka trudnoće prije 10 gestacione nedjelje, ≥ 1 neobjašnjivih intrauterinih smrti nakon 20 gestacione nedjelje ili ≥ 1 prijevremeni porođaj prije 34 gestacione nedjelje zbog eklampsije, teške preeklampsije ili placentarne insuficijencije) (Middeldorp i Levi, 2007, Rodger i sar., 2008, Markis, 2000, George i sar., 2002).

Kriteriji genetskih analiza: mutacija faktora V Leiden (homozigotna, heterozigotna), heterozigotna mutacija protrombin G2O210A gena, homozigotna mutacija MTHFR gena.

Sve analize moraju biti urađene u UKC Tuzla.

Pacijenti su dužni da prilože medicinsku dokumentaciju o poremećajima trudnoće

navedenih u kliničkim kriterijima.

Laboratorijski nalazi trebaju biti urađeni minimum 6 mjeseci nakon neželjenog ishoda trudnoće.

KRITERIJI ZA UPUĆIVANJE PACIJENTICA NA KONZILIJ ZA NMH (adaptirano prema ***Recurrent pregnacy loss, Guideline of the European Society of Human Reproduction and Embryology, 2017***)

Klinički kriteriji	Testovi za nasljedne trombofilije	Testovi na stečene trombofilije
Arterijska ili venska tromboza	↓Antitrombina III	↑ACA-antikardiolipinska IgM antitijela
>ili =2 neobjašnjiva konsekutivna gubitka trudnoće prije 10 GN	↓Proteina C	↑ACA-antikardiolipinska IgG antitijela
	↓Proteina S	↑Anti-beta-2-glikoprotein IgM
>ili = 1 neobjašnjiva intrauterina smrt ploda nakon 20 GN	Mutacija F V Leiden (homozigot, heterozigot)	↑LAC
	MTHFR - homozigotna forma	↑Anti-beta-2-glikoprotein IgG
>ili = 1 prijevremeni porođaj prije 34 GN zbog eklampsije, teške preeklampsije placentarne abrupcije ili insuficijencije	Mutacija FII protrombin G20210A	
		Bilo koji ispitivani pozitivni laboratorijski parametri moraju perzistirati barem 12 sedmica

- Sve analize moraju biti urađene u UKC Tuzla;
- Pacijenti su dužni da priložе medicinsku dokumentaciju o ispunjavanju kliničkih kriterija;
- Laboratorijski nalazi trebaju biti urađeni 6 mjeseci nakon neželjenog ishoda trudnoće;

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
MINISTRY OF HEALTH

2511

Broj: 13/1-37-317-3/18
Tuzla, 29.05.2018. godine

Zavod zdravstvenog osiguranja TUZLANSKOG KANTONA TUZLA
01-06-2018
01-3738-68/18

JZU UKC Tuzla
ZZO TK
n/r direktora

Predmet: Operativni program - niskomolekularni heparin za 2018. godinu, dostavlja se.

Poštovani,

Odlukama broj: 13/1-37-317/18 od 15.01.2018. godine i broj: 13/1-37-317-1/18 od 24.04.2018. godine, odobreni su Operativni programi i doktrinarni pristupi za lijekove koji su utvrđeni Programom lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove, a koji će se realizirati na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona u 2018. godini. Zadnji dodani lijekovi u Operativni program su: 27. Enoksaparin i 28. Reviparin.

U prilogu vam dostavljamo doktrinarni pristup, za navedene lijekove, odnosno Operativni program - niskomolekularni heparin, po kojem treba postupati, kako bi pacijenti sa navedenim indikacijama i potrebnom medicinskom dokumentacijom mogli ostvariti pravo na lijekove.

S Poštovanjem,

MINISTAR

dr. med. Bahrudin Hadžiefendić

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
TUZLA

Dostavljeno:
1x naslovu
1x a/a

Ulica Rudarska 72.; 75000 Tuzla **tel. 035/369-419, fax: 369-420**
www.vladatk.kim.ba

OPERATIVNI PROGRAM
Niskomolekularni heparin

ATC klasifikacija	Nezaštićeno (generičko) ime lijeka i djelovanje	Zaštićeno ime lijeka	Oblik i jačina lijeka	Pakovanje	Način propisivanja lijeka	Evaluacija efikasnosti terapije	Predviđeni broj pacijenata u 2018. godini
B01AB05	Enoksaparin - natrium	Clexane	4000 IU (40 mg)/0.4 ml 2000 IU (20mg)/0.2 ml	rastvor za injekciju u napunjenom injekcionom špricu	SZU (Stacionirane zdravst. ustanove)	Jednom godišnje	50 pacijenata
B01AB08	Reviparin	Clivarin	1432 IU anti-Xa/ 0.25ml 3436 IU anti-Xa/ 0.6 ml				

Doktrinarni pristup

Indikacije:

1. Sistemski lupus erythematosus
2. Antiphospholipid sindrom
3. Trombofilija

Medicinska dokumentacija:

1. antiphospholipid syndrome (cirkulirajući antikoagulant, antikardiolipinska antitijela, anti-b2GP1)

2. sistemski lupus erythematosus (antinuklearni faktor)

3. trombofilija:
   - Urodjene trombofilije :
     - aktivnost antitrombina III (0.8-1.2 IU/ml), Proteina C (0.7-1.4 IU/ml), Proteina S (0.7- 1.0 IU/ml).
     - određivanje rezistencije na aktivirani protein C odnos (>2.5), mutacije F V Leiden, FII G20210A, inhibitora aktivatora plazminogena PAI-1.
   - Stečene trombofilije :
     - LAC, anti beta 2 glikoprteinski antitela (IgG I IgM) i antkardiolipinskih antitela (IgG I IgM)

Preporuke za primjenu niskomolekularnog heparina:

- Za trombofilije niskog rizika bez prethodne VTE - praćenje trudnoće bez

antikoagulantne terapije.

- Za trombofilije niskog rizika sa jednom prethodnom epizodom VTE koje nisu nadugotrajnoj terapiji - profilaktička ili srednja doza LMWH ili nadzor bez terapije.
- Za trombofilije visokog rizika bez prethodne VTE- profilaktička primjena LMWH ili nefrakcionarnog heparina antepartalno i post partalno.
- Kod trombofilija vioskog rizika sa prethodnom epizodom VTE- antikoagulantna terapija tokom cijele trudnoće.
- Kod trombofilija vioskog rizika sa prethodnom epizodom VTE- antikoagulantna terapija tokom čitave trudnoće.
- Trudnice sa prethodnom epizodom VTE, a bez trombofilije treba pratiti bez antikoagulantne terapije pre i postpartalno.

4. Nalaz specijaliste ginekologa iz perinatološke specijalističke ambulante i/ili otpusno pismo u slučaju hospitalne obrade pacijentice

5. Konzilijarno mišljenje Klinike za ginekologiju i akušerstvo.

Doza niskomolekularnog heparina:

- Preventivna doza Clexane 2000IU/ Clivarin 1432IU
- Terapijska doza Clexane 4000IU/ Clivarin 3436IU

Oblik lijeka: rastvor za injekciju u napunjenom injekcionom špricu.

Trajanje terapije: do porođaja

Količina: 30 ampula mjesečno

Evaluacija efikasnosti terapije - jednom godišnje i dostavlja se ZZOTK.

Literatura:

1. Huchon C, Deffieux X, Beucher G, Capmas P, Carcopino X, Costedoat-Chalumeau N, Delabaere A, Gallot V, Iraola E, Lavoue V, Legendre G, Lejeune-Saada V, Leveque J, Nedellec S, Nizard J, Quibel T, Subtil D, Vialard F, Lemery D; Collège National des Gynécologues Obstétriciens Français. *Pregnancy loss: French clinical practice guidelines.* Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol. **2016**;201:18-26
2. *American College of Obstetricians and Gynecologists*. ACOG practice bulletin. Management of recurrent pregnancy loss. Number 24, February 2001. (Replaces Technical Bulletin Number 212, September 1995). American College of Obstetricians and Gynecologists. *Int J Gynaecol Obstet.* 2002 Aug;78(2):179-90.

Doktrinarni pristup izradili:

1. Prof. dr. Dženita Ljuca
2. Prim. dr. Mladen Mišić
3. Doc. dr. Igor Hudić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
MINISTRY OF HEALTH

Broj: 13/1-37-317-1/18
Tuzla, 24.04.2018. godine

JZU UKC TUZLA
n/r direktora

Predmet: Program lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove za 2018. godinu

Zavod zdravstvenog osiguranja TUZLANSKOG KANTONA TUZLA
PRIMLJENO: 24-04-2018
Org. jed. | Broj | Prilog | Vrijednost
04- 3731- 52/18

Poštovani,

U prilogu dostavljamo Odluku o izmjeni Odluke kojom se odobrava Program lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove za 2018. godinu broj: 13/1-37-317/18 od 15.01.2018. godine. U ovoj Odluci odobrava se Program za nova dva lijeka: 27. Enoksaparin i 28. Reviparin.

U skladu sa navedenim izmjenama, molimo vas da u što kraćem roku izradite prijedlog doktrinarnog pristupa za operativni program koji se odnosi na ova dva lijeka, a odmah nakon izrade dostavite ovom ministarstvu na dalje postupanje.

S Poštovanjem,

MINISTAR
dr. med. Bahrudin Hadžiefendić

Dostavljeno:
1x naslovu
1x a/a

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
TUZLA

Ulica Rudarska 72.; 75000 Tuzla **tel. 035/369-419, fax: 369-420**
www.vladatk.kim.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Broj: 13/1-37-317-1/18
Tuzla, 24.04.2018. godine

Na osnovu člana 14. i 23. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona («Službene novine Tuzlanskog kantona», broj 17/00, 3/01, 12/03, 10/05, 3/08 i 8/11), Ministar zdravstva donosi

O D L U K U
o izmjeni Odluke

I

U Odluci Ministra zdravstva Tuzlanskog kantona kojom se odobrava Program lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove za 2018. godinu broj: 13/1-37-317/18 od 15.01.2018. godine u tački I, stav 2, ispod rednog broja „26." dodaju se novi redni brojevi:

„27. Enoksaparin
28. Reviparin"

II

Sve ostale tače koje nisu pretrpjele izmjene ostaju na snazi.

III

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivati će se u 2018. godini.

Dostavljeno:
1x ZZO TK
1x JZU UKC Tuzla
1x a/a

MINISTAR
dr.med. Bahrudin Hadžiefendić

Univerzitetski klinički centar Tuzla
University Clinical Center Tuzla
Javna zdravstvena ustanova
Univerzitetski klinički centar Tuzla
75000 Tuzla, Trnovac bb-Bosna i Hercegovina
telefon : 387 35 303-500 ili 303-300
fax: +.+ 387 35 250- 474
e-mail: info@ukctuzla.ba

Zavod zdravstvenog osiguranja TUZLANSKOG KANTONA
TU 2 L 10-06-2018
91-3738-381/18

Broj: 02-701/18
Tuzla, 14.06.2018.godine

Na osnovu člana 45. stav 1. tačka 24. Statuta Javne zdravstvene ustanove Univerzitetski klinički centar Tuzla (Prečišćeni tekst), a u vezi sa članom 3. stav 1. alineja 3. Pravilnika o postupku i načinu rada liječničkog konzilija ("Službene novine F BiH", broj 55/13), u svrhu provođenja Operativnog programa za lijekove, Direktor donosi

ODLUKU
o obrazovanju ljekarskog konzilija za provođenje Operativnog programa za lijekove Enoksaparin natrium i Reviparin na Klinici za ginekologiju i akušerstvo

Ovom Odlukom se obrazuje Ljekarski konzilij za provođenje Operativnog programa za lijekove Enoksaparin natrium i Reviparin na Klinici za ginekologiju i akušerstvo (u daljem tekstu: Ljekarski konzilij).

Ljekarski konzilij čine doktori medicine, specijalisti i to kako slijedi:

1. Prof.dr.med.sc. Ljuca Dženita, specijalista ginekologije i akušerstva, subspecijalista ginekološke onkologije,
2. Prim. dr Mišić Mladen, specijalista ginekologije i akušerstva,
3. Doc.dr.med.sc. Hudić Igor, specijalista ginekologije i akušerstva,
4. Prof.dr.med.sc. Hadžimehmedović Azra, specijalista ginekologije i akušerstva.

II

Ljekarski konzilij ima zadatak:

- Da na osnovu doktrinarnog pristupa, daje prijedloge (nalaz i mišljenje konzilija) o potrebi uvođenja terapije lijekom Enoksaparin natrium i Reviparin, za osigurana lica sa područja Tuzlanskog kantona;
- Da nalaz i mišljenje konzilija dostavlja Pomoćniku direktora za medicinske poslove i Zavodu za kliničku farmakologiju odmah po donošenju odluke konzilija;
- Da redovno prati tok i ishod liječenja, odnosno vrši evaluaciju po doktrinarnom pristupu i o istom dostavlja informaciju Pomoćniku direktora za medicinske poslove i Zavodu za kliničku farmakologiju;
- Da mjesečne tabelarne izvještaje, sa potpisom pacijenata o primljenoj terapiji (po utvrđenom obrascu), dostavlja Zavodu za kliničku farmakologiju, najkasnije do 2. dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec.

III

Mandat Ljekarskog konzilija je četiri godine.

IV

Ljekarski konzilij je obavezan svakih šest mjeseci dostaviti izvještaj o radu Direktoru.

V

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

DIREKTOR
Doc.dr.med.sci. Nešad Hotić

Dostaviti:
1x Imenovanim
1x Zavodu zdravstvenog osiguranja TK
1x A/A

02-18/15/18

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
MINISTRY OF HEALTH

Broj: 13/1-37-26608/18
Tuzla, 02.11.2018. godine

Zavod zdravstvenog osiguranja TUZLANSKOG KANTONA TUZLA
PRIMLJENO: 05. 11. 2018
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
05	3715	868	18

veza 04-3738-68/18

Mehmed dr. Bedirović

ZZO TK
n/r direktora

Predmet: Odgovor, Operativni program - niskomolekularni heparin za 2018. godinu, dostavlja se.
Veza: Vaš akt broj: 05-3738-868/18 od 23.10.2018. godine

Poštovani,

Odlukama broj: 13/1-37-317/18 od 15.01.2018. godine i broj: 13/1-37-317-1/18 od 24.04.2018. godine, odobreni su Operativni programi i doktrinarni pristupi za lijekove koji su utvrđeni Programom lijekova koji se apliciraju u okviru ili pod nadzorom bolničke zdravstvene ustanove, a koji će se realizirati na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona u 2018. godini. Zadnji dodani lijekovi u Operativni program su: 27. Enoksaparin i 28. Reviparin.
Na osnovu prijedloga stručnog mišljenja sa JZU UKC Tuzla, 30.07.2018. godine, dostavili smo ***dopunu doktrinarnog pristupa*** *(dostavljenog 29.05.2018. godine br: 13/1-37-317-3/18)*, za navedene lijekove, odnosno dopunu za Operativni program - niskomolekularni heparin, kao dodatnu, po kojoj treba postupati, kako bi pacijenti sa navedenim indikacijama i potrebnom medicinskom dokumentacijom mogli ostvariti pravo na lijekove.

Smatramo da bi se doktrinarni pristup u ovom slučaju mogao primjenjivati od 29.05.2018. godine, odnosno od dana kada je isti doktrinarni pristup dostavljen od strane JZU UKC Tuzla.

S Poštovanjem,

MINISTAR
dr. med. Bahrudin Hadžiefendić

Dostavljeno:
1x naslovu
1x a/a

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine MINISTARSTVO ZDRAVSTVA TUZLANSKI KANTON TUZLA

Ulica Rudarska 72.; 75000 Tuzla **tel. 035/369-419, fax: 369-420**
www.vladatk.kim.ba